

Velja v Ljubljani:

celo leto . . . K 56—
pol leta . . . " 28—
četrt leta . . . " 14—
en mesec . . . " 4-70

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 60—
za pol leta " " 30—
za četrt leta " " 15—
za en mesec " " 5—

Jugoslavija

Na pismene naročbe brez pošiljatve denarja se ne moremo ozirati.

Naročniki naj pošljejo naročnino po nakaznici.

Oglas se računajo po porabljenem prostoru in sicer 1 mm visok ter 63 mm širok prostor za enkrat 25 vin, za večkrat popust.

Uredništvo je na Starem trgu števec. 19.
Upravništvo je na Marijinem trgu števec. 8. —
Telefon števec. 369.

Izhaja vsak dan zjutraj.
Posamezna številka velja 30 vinarjev.

Vprašanjem glede inseratov i. dr. se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka. — Dopisi naj se frankirajo. — Rokopisi se ne vračajo.

Mirovna konferenca.

Otvoritvena seja.

Pariz, 18. januarja. (Lj. k. u.) Agence Havas poroča: Mirovna konferenca se je ob udeležbi zastopnikov h konferenci pripuščenih držav pričela danes v Parizu. Razprave je otvoril predsednik francoske republike. Poincare z daljšim nagovorom. — Uvodoma je predsednik naglašal, da se Francija ni udeležila krivic in zločinov, ki jih ima zaznamovati svetovna vojna. Razvijal je na to vzroke, ki so dovedli različne države do tega, da so druga za drugo vstopile v to velikansko vojno. O Italiji je dejal Poincare: Italija je od vsega začetka odklonila ugodnosti, ki bi jih imela vsled nemških ambicij in se je dvignila proti dednemu sovražniku le, da prepreči umetne politične kombinacije, ki se nikakor niso ozirale na svobodo človečanstva. Predsednik je v svojem govoru posebno poudarjal svečani sklep, ki ga je spomladi 1917 storila republika Zedinjenih držav pod svojim prevzvišenim predsednikom Wilsonom. Med tem ko se je bojna vihra vedno bolj širila, je tam in tod udarjalo na naše uho rožljanje verig zaslužjenih narodov, in nas je klicalo iz stoletnih ječ na pomoč. Deloma so ti tlačeni narodi uskočili in nam prihiteli na pomoč. Zopet oživila Poljska je poslala svoje čete, Čehoslovaki so si priborili svojo neodvisnost, Jugoslovani, Armenci in Sirci, vsi podjarmljeni narodi so se obrnili na nas kot na svoje naravne zaščitnike. Zmaga je popolna. Na Vas je sedaj, da iz te popolne zmage v imenu pravice in miru nesebično izvajate sklepne posledice. Bili ste mnenja, da je treba ugotoviti mirovne pogoje, predno jih sporočite onim, proti katerim smo si v uspešnem boju stali ob strani. Solidarnost, ki nas je združila med vojno in nam priborila zmago, moramo varovati tudi pri pogajanjih in toliko prej, kolikor po podpisu mirovne pogodbe. Ako spremenite zemljevid sveta, se zgodi to v imenu narodov in pod pogojem, da zvesto tolmačite njihove misli, ter da spoštujete samoodlobo narodov

in jo z vsemi temi narodi, ki so se združili v države, spravite v sklad z vsemi onimi narodi, ki se hočejo združiti s svojimi sosedi, ter onimi, ki se v zmislu svojih obnovljenih tradicij organizirajo na novo. Istočasno ko navdahnete svetu kar najtesnejšo harmonijo, bodeite v soglasju s 14. točko predlogov, ki so jih zvezne velesile soglasno odobrile, vpostavili splošno zvezo narodov, ki bo jamstvo proti ponovnim napadom na mednarodno pravo. V Vaših rokah, gospodje, je prihodnost sveta. Prepuščam Vas svojim težavnim posvetovanjem in otvarjam pariško mirovno konferenco.

Kmečko združenstvo na Slovenskem.

(Konec.)

Vsak razumen zadrugar uvideva, da so te razmere nevzdržljive, da treba priti do skupnega dela, da treba vse izločiti, kar loči kmetijske zadruge in da treba odstraniti vsak strankarsko-politični vpliv. Že več let se dela v tem smislu, posebno od leta 1916 naprej se zavzemajo vsi zadržni delavci na zadržnih shodih, kakor tudi v časopisju za koncentracijo slovenskega združenstva. V ospredju vseh tozadevnih predlogov sta dva predloga in sicer eden, ki zahteva koncentracijo zadržug v posameznih pokrajinah, drugi pa, ki zahteva koncentracijo vsega slovenskega združenstva v eno samo zvezo z sedežem v Ljubljani. Akoravno bodo v bodoče odpadle meje kronovin, se vendar mora priznati, da se je med prebivalci dosedanjih kronovin ustalila neka gospodarska skupnost, neki posebni gospodarski odnosi, ki upravičujejo, da se ustanove posebne Zveze za Trst in Istro, za Goriško, Štajersko in Koroško, Čehi, Poljaki, kakor tudi Nemci, ki so že pred vojsko, zlasti Čehi, bolj poudarjali svojo skupnost kot mi, so imeli za vsako pokrajino svojo Zvezo. Take Zveze, ker nimajo prevelike članice in ne prevelikega okoliša, dosti lažje vrše svoje naloge, kot velike Zveze s prevelikim okolišem. Saj je tudi Raiff-

eisenova organizacija v Nemčiji, ki je prvotno imela samo jedno centralo za celo Nemčijo, morala ustvariti, prisiljena po razmerah, pokrajinske Zveze. Vse te Zveze pa lahko ustanovijo z Zvezami na Hrvaškem, Dalmaciji, Srbiji in Bosni-Hercegovini skupno jugoslovansko Zvezo, skupno zadržno banko, skupno blagovno centralo in skupno zadržno šolo, prirejajo skupne zadržne kongrese itd. Star slovanski greh je, da hoče vsaka stranka varovati povsod svoje posestno stanje, zato treba tudi nato misliti, ako se hoče združiti zadruge v posameznih pokrajinah. Ako se uvedejo pri zadržnih proporcionalne volitve, potem bo gotovo prišla pri volitvah v načelstvo in nadzorstvo moč posameznih strank oz. struj do veljave.

Drugi predlog je, da prenehajo vse dosedanje Zveze in se osnuje samo ena Zveza za vse slovenske zadruge. Ta načrt je še težje izvedljiv, ker pride poleg strankarskih ozirov še pokrajinski egoizem v poštev. Taka Zveza bi pa tudi trpela radi prevelikega okoliša in prevelike razlike gospodarskih razmer.

Za koncentracijo združenstva se je v zadnjem letu veliko delalo, a do praktičnih uspehov ni prišlo. Ali so bili strankarsko-politični motivi ali osebni ali oboji skupaj vzrok, da ni prišlo do koncentracije, vedo najbolj oni, kateri so sicer opetovano izjavili, da so za koncentracijo, da pa te in te težkoče isto ovirajo. Vprašanje je, ali in kedaj bo prišlo do koncentracije, mogoče bo položaj za koncentracijo ugodnejši, ko bodo majhne Zveze trpele radi pomanjkanja denarja in bodo iskale pomoči drugod. Neobhodno potrebno iz gospodarskega stališča pa je, da se vendar najde pot za skupno delo glede važnih organizatoričnih vprašanj, glede stališča napram novim zakonom (zadržni, revizijski, davčni), glede obrestne politike, glede članstva pri zadržugah z neomejeno zavezo itd. V navedenih in še mnogih drugih vprašanjih bo potrebno enotno in skupno postopati vsem Zvezam, oziroma članicam vseh Zvez, ako se hočejo zadruge izogniti onim neprilikom,

katero so pred vojsko ogrožale obstoj zadržug in v znatni meri ovirale zadržni napredek. Skupno delo bo potrebno, ako si hoče združenstvo v Jugoslaviji zasigurati oni vpliv in ugled, kateri mu gre, in ako želi, da ga vlada uvažuje.

Kmečko združenstvo je velevažni činitelj za ureditev gospodarskih razmer v mladi državi, isto čaka važno delo pri celitvi ran, katere je vsekala vojska kmečkemu stanu, mnoge gospodarske panoge so navezane na zadržništvu, ako žele napredovati, zato opravičeno zahteva kmečki stan, da vse zadržne organizacije v dosegu navedenih ciljev skupno postopajo, da zadržni delavci vse druge cilje pustijo na stran in vse store, da pride do koncentracije kmečkega združenstva.

Jugoslovanski legijonar.

Junija 1. 1915 je pobegnil primorski Slovenec Franjo Mervič v Italijo. Dodeljen gorskemu strelskem polku števec. 2 je stal v zakopih na Sv. Martinu nad Mirnom na Goriškem. Kot razvodnik je bil nekega dne določen za poveljnika patrolje, ki je imela nalogo iz nasprotikovih strelskih jarkov privesti enega italijanskega vjetnika ali pa privleči mrtvega italijanskega vojaka, da ugotove, kateri polk odnosno divizija stoji nasproti. To priliko je porabil, da je v temni noči pobegnil k sovražniku.

Kot vjetnik je bil dalj časa v Genovi, pozneje v San Remu ob italijansko-francoski meji. Tja je došlo poslej povelje, da se morajo zbrati vsi Jugoslovani. Odvedli so jih nato v Genovo in od tu v koncentracijski tabor, v trdnjavo Mantovo, kjer so iz njih formirali „delavske centurije“ (stotnije) za gradnjo mestnih utrd. Delali so samo osem dni.

V trdnjavo, oziroma taborišče Jugoslovnanov je prispel nekega dne stotnik dr. Pivko s poročnikom Plhákom (rojakom iz Štajerske) in osmimi jugoslovanskimi legijonarji. Vsem zbra-

VLADIMIR LEVSTIK.

1. nadaljevanje.

Višnjeva repatica.

Dolgo ji je sram zapiral usta; ko se je začutila mater, pa je sama prišla k njemu, da naj jo poroči. Naredil se je osuplega, kakor ne bi vedel ničesar, smejal se reči v obraz ter jo nazadnje siloma spodil. Vsa obupana je sprejela drugi dan njegovega prijatelja, ki je prišel posredovat in povedal naravnost, da se doktor ne čuti krivega, vendar pa želi poravnave radi ljubega miru, ako je Nela zadovoljna z majhno odpravnino; drugače bi se našla priča, da se mu je vsilila za denar in vzela plačilo. Nela se je onesvestila od sramote in ogorčenja; gospod je že prišel s poročilom, koliko ji doktor ponuja. V strahu, da ne bi laž obveljala za resnico, je končno pomislila na otroka, podpisala izjavo, s katero se je odrekla vseh pravic, ter spravila dva tisočaka pod svoje prejkano zglatje. Odslej ni več vznemirjala Smučiklasa; toda prijateljica, kateri je bila zapala prvo nesrečo, ni znala molčati; raznesle so se te govornice, tem neprijetnejše doktorju, ker je hodil tedaj za petično vdovo. Kakor v odgovor in svarilo se je razširila po mestu druga povest, ki je predstavljala dogodek v zmislu poštenjakove groznje; hkrati je v pismu zapretil nesrečnici s tožbo. Ljudje so šepetali za Nelinim hrbtom, krepostne žene so s prstom kazale nanjo, in Smučiklasovi nekdanji zoperniki so je zasledovali s ponudbami, katerih odkritost

ni več poznala mejá. Nedavno še oboževanka vsega mesta, je bila zdaj izročena maščevalni moralnosti naše družbe v posmeh in zaničevanje kakor poslednja vlačuga, v nameček pa se je tresla od dne do dne, kdaj jo pokliče doktor na odgovor za svojo obrekovano čast. Konec glediške dobe ji je prinesel resilno priliko, izginiti iz naše srede; menda je poslušala nemškega basista, ki je ves čas moleđoval okoli nje, in ga spremila v tujino, kjer je povila otroka. Čez leto dni je basist umrl za pljučnico; Nela se je prehladila na pogrebu, zbolela kakor on ter izgubila svoj zvonki glas, ki ga stari častivci še zdaj ne morejo pozabiti. Tu se utrinja sled; beda je pogoltnila mater in dete v svoje sivo morje, in niti »Ljudstvo« ni vedelo povedati, kaj se je zgodilo z njima.

Neznani osvnetnik Nele Veselkove je seveda zamolčal imeni; junaka je očrtal le splošno, in javno mnenje je obdolžilo izprva več častitih mož, ki so v opravičeni razjarjenosti malodane s prstom pokazali na Smučiklasa; on pa se je branil s svoje strani ter naročil v »Sloveniji« tako zasoljen odgovor, da je urednik le s težavo nabrskal potrebno število psovok v velikem besednjaku. Toda »Ljudstvo« ni zlezlo pod klop; v sledeči številki je dodalo podrobnosti, spričo katerih ni bilo več moči dvomiti, in nekaj drugih, vmes tisto o šampanjcu, ki so jasno kazale, da pozna istorijo do zadnje pike; razen tega je obljubil povedati ime ter dokazati besedo za besedo,

če bo potreba. Očividno so hoteli zvabiti Smučiklasa, da bi se priznal zadetega, in ga nato pred vsem svetom zasuti v sramoto. V brezmejnem strmenju, odkod so zajeli ta davno pozabljeni doživljaj, si doktor ni vedel druge pomoči kakor delati nedolžen obraz in ugibati med znanci, koga se neki tóče vsa gonja. Njega nikakor ne; on bi jim že pokazal, kanelji! In družba se je delala, kakor bi mu verjela; ni ga cenila ne manj ne bolj — tako je bila afera v redu še preden se je poglela.

V srcu, se ve, ga ni prenehalo gristi; razlika je, ali si fant ali stavec z odraslimi otroci, ki se pohujšujejo nad svojimi samskimi grehi ali pa se ti muzajo za hrbtom; Smučiklas je bil v domačem krogu strog čuvar morale! Vedel je tudi, da vsako zmanjšanje njegovega ugleda prikrajša dediščino slave, katero izroči svojemu Egonu s pisarno vred; in koncipient Fabina, ki dvori Nini s tako resnimi nameni, Fabina, sijajni govornik in zaznamovani naredni voditelj v nadaljni bodočnosti, bi se takisto utegnil zbiti preveč omadeževanega tasta. Po vrhu pa so bile volitve pred durmi; treba je bilo napeti moči, okrepiti stranko z vso težo svoje osebnosti, voziti se na shode s tem svežim maslom na glavi, riskirati, da ga sredi najlepšega govora lopijo po glavi z istorijo, ki je preveč umazana, da bi smel izzvati dokaze. In Smučiklas je bil prepričan, da jih imajo, čeprav si jih ni mogel predstaviti, naj si je še tako ubijal glavo.

nim Jugoslovanom je dr. Pivko kratko pojasnil položaj zasužnjene domovine, nalogo in pomen jugoslovanske legije, ki naj osvobodi domovino izpod nemškega jarma. Omenil je tudi svoj nastop pri Carcanu na tirolski fronti. Vsi smo imeli že tedaj vtis, da je italijanska strahopetnost bila edini vzrok, da je Pivkov načrt ponesrečil in da že takrat ni prišlo do poloma avstrijske tirolske armade. Dr. Pivko je pozval vojake, naj se bore za uresničanje jugoslovanskih idealov. Za legijo se je takoj priglasilo mnogo vjetnikov. Jugoslovanske legijonarje so poslali pozneje skupno s čehoslovaškimi na tirolsko fronto. V mestu Val Merlunga je bil glavni stan legijonarjev. Glavna črta je bila od 27. junija 1918 Schio — Posina. Glavna njh naloga je bila propaganda pri nasprotnikih. Legijonarji so imeli velika trobila in so glasno oznanjali iz jarkov nasproti ležim tovarišem važne politične vesti. Druga naloga je bila z bajoneti stražiti strahopetne Italijane, pa niso dezertirali in metali orožja v stran.

Najbolj agilen je bil narednik Ivan Zupančič, ki je mnogokrat nosil pisma v sovražne jarke. Italijanski oficirji mu sprva niso mnogo zaupali in je bil večkrat v nevarnosti da ga ustrelje lastni zavezniki. Pisma je Zupančič nosil pod kamen nekega bližnjega studenca, kamor so hodili Avstrijci po vodo.

Italijani so bili na fronti veliki bojčaljšivci; naša legija jih je morala vedno čuvati, da niso pobegnili na nasprotnikovo stran.

Pred premirjem oziroma polomom avstrijske armade je dobil dr. Pivko od svojega armadnega poveljstva povelje, naj odide v Rivo, kjer se nahaja ljubljanski pp. 17., ki se je predal še pred sklenjenem premirjem z vsem orožjem in trenom.

Dr. Pivko je v Rivi za polk interveniral in dosegel pri italijanskem poveljstvu dovoljenje, da sme 17. pp., svobodno oditi v Ljubljano z vsem orožjem, municijo in trenom. Obljube Italijani seveda niso držali.

Usoda jugoslovanske legije je znana. Mervič je pobegnil iz internacijskega taborišča s pomočjo dr. Pivka in se vrnil v domovino.

Boj alkoholu!

Včeraj se je vršil veličasten tabor »Svete vojske« v ljubljanskem hotelu »Union«. Zborovanje je otvoril konz. svetnik Kalan. V imenu vlade sta pozdravila shod dr. Lovro Pogačnik in poverjenik Kristan. Prvi za organizacijo Orlov, drugi za jugosl. soc. dem. stranko. Bivši poslanec Gangl pa je pozdravil zborovanje v imenu Sokolov. Poleg drugih je pozdravil shod tudi zastopnik hrvatske »Svete vojske« in srbski oficir v imenu srbskega naroda. Za zvezo slov. zdravnikov dr. Gregorič.

Hudo mu je bilo pri duši. Toliko časa je v mišlih užival gesto, s katero je hotel prepustiti torišče mlajšim močem, ki nestrno silijo h krmilu, ter izliti svoj očaški blagoslov na glavo novega kandidata; in baš plesniva babja zgodba mu je morala pokvariti vso sigurnost. Odstopil bi tiho, brez tuša; toda vsi bodo vedeli, zakaj se je ognil dolžnosti. Več dni je bil neznozne volje; prvega majnika je priklopil njegovo žalostno razpoloženje do krize. Takšna klavrnost ga je tiščala tisto prelepo jutro, da se je pozabil zmrdniti ob pogledu na resne trume praznujočih delavcev in na žarkordeče zublje njihovih zastav, ki so fofotale v pomladnjem vetru tik mimo pisarniškega okna. Po kosilu pa se je tesnoba mahoma izprevrgla v tešilno, skoraj veselo slutnjo dalekosežnih, zdaj še v skrivnost in negotovost odetih izprememb; židane volje je presedel ves večer pri »Zelenem prešičku« v družbi profesorja Pohlina svojega starega prijatelja in sošolca.

Prav to noč je prirohnal po Tržaški cesti močan popotni avtomobil, utihnil med prvimi hišami, ubral jo brneč proti »Imperialu« ter se ustavil pred vhodom liki ogromen muren z ognjenimi očmi. Visok, še ne tridesetleten mož temnih las in britega obraza, oblečen s športno eleganco, je skočil prožno na tla; šofer in hotelski sluga sta odpela več težkih usnjatih kovčegov, s kakršnimi potujejo samo ljudje odličnega sveta. Vstopil je s trudno malomarnostjo osebe, ki je vajena dosti sijajnejših sprejemov, ter zahteval dve najlepši sobi; ne da bi pogledal šo-

Zborovanje se je v.šilo dopoldan in popoldan ob izredno veliki udeležbi vseh stanov in s takim zanimanjem, da je bil vsak udeležnik presenečen. Posebno priznanje občinstva je žel kapucin z Reke, pa tudi g. oficir brat Srb iz Beograda. Sploh so dosegli vsi govorniki in predavateljice svoj namen. Poslovilni govor je imel pisatelj Finžgar, ki je razkrival življenje ljudi, ki so se izgubili vsled uživanja alkohola. Omenil je, da je bila sužnjost vzrok pijančevanja našega naroda, kakor tudi ubogo in žalostno življenje širših slojev.

Sprejelo se je mnogo tozadevnih resolucij, ki so v čast narodu in zborovalcem. Med temi se je tudi izrekla želja, naj bi se v kratkem sklicalo enako zborovanje v Zagrebu in nato v Beogradu.

Konec zborovanja so zaključile lepa hrvatska pesem »Boj alkoholu« in »Lepa naša domovina« — Sveti vojski in predvsem g. Kalanu ključemo: Krepko naprej — mi sinovi izkrevavelega naroda Ti sledimo!

Od naših borcev za svobodo.

Mnogokrat si očitamo sami, da nismo — osobito Slovenci in Hrvati — ničesar ali pa da smo premalo storili za svojo svobodo. Res je, da je bilo tudi med nami mnogo izdajic in podlih duš, kakor se najdejo take kreature pač med vsemi narodi, a na sploh moremo reči, da smo tudi mi, da je pred vsem naša mlada inteligenca storila v polni meri svojo dolžnost.

Niso bile samo čehoslovaške legije, tudi jugoslovanske legije so se borile na vseh frontah; na solunski, na ruski, na italijanski in francoski fronti so se naši možje in mladeniči borili za svobodo. To nam zopet dokazuje sledeče pismo, poslano našemu uredništvu:

Pismo Jugoslavana iz Rusije svojemu staršem in znancem.

Pošiljam to pismo po nekem Slovincu, ki potuje domov. Morda Vas to pismo najde. Naravno je, da tukaj nič ne znam in ne morem znati, kdo od Vas še živi, kdo je mrtev? Bog ve, če bom še kdaj videl svoje starše? Vsekako dobi to pismo kak znanec, ki ga prosim, da mi naznani, če ve, kaj je z mojim očetom in materjo, z brati, sestrami in drugimi prijatelji? Jaz sem tu v Rusiji zdrav in živ. Vsekako pa domov še nekaj časa ne pridem ali morda tudi nikdar več, ako pa pridem, ne pridem za dolgo časa.

Oženil sem se tukaj že pred letom dni. Živim sedaj na Kobanji na Azovskem morju, kamor sem utekel pred osmimi meseci pred Nemci. Tu ne mislim ostati dolgo, ampak pojdem domu ali v Ukrajino. Ko bo poslovala pošta, Vam bom večkrat pisal, pa tudi pomagal, ako bo potrebno.

Da Vam sedaj povem, kaj se je z menoj godilo od leta 1915 naprej!

Ko se mi je posrečilo, da sem pobegnil v Rusijo, sem vstopil v srbsko armado, kjer sem se boril proti avstrijskim silam. 1917 leta sem izstopil iz srbske armade ter vstopil v ruske vrste, kjer sem se boril na gališki fronti. Z menoj je bilo mnogo naše inteligence in preprostih ljudi. Mnogi so tudi poginili na bojnem polju. Omenim naj ravno Vam znane: Gržinič Ivan, učitelj, padel v boju pri Hardalije v Dobrudži, nedaleč od mene dne 1. septembra 1916. Služil je v 4. polku 1. prostovoljske divizije. Slava mu! Pavlovič Ivan iz Homca, je služil pri 4. polku iste divizije, je bil ranjen v Dobrudži, ozdravil in prišel v rusko službo. Hrabro boreč se v vrstah 50. strelskega polka je padel 28. avgusta 1917. Pokopan je bil v Kijevu z vsemi vojaškimi častmi. Zadnje besede so mu bile: »Povejte mojim staršem, da nisem umrl za Avstrijo, ampak za sveto delo slovanstva!« Večna mu slava! Nješič Dragotin iz Pična, znan v Pazinu. Aničič iz Grašiča, moj mladi tovariš z vseučilišča in mnogo drugih. Bil sem enkrat ranjen in dvakrat zasut, no škodljivih posledic ni bilo. Sedaj se nahajam v civilu in ne mislim več vstopiti v armado, ker sem se že vsega naveličal. Služil sem v znamenitem »Kornilovem udarnem polku« v katerem je služilo mnogo naših oficirjev-inteligentov, a so skoro vsi poginili v zadnjem času. Od meni poznanih so padli: Margeltić Dragan iz Hrvatskega Primorja, blizu Sušaka; Stiglić, iz Hrvaškega Primorja, blizu Bakra, Andolšek iz Kranjske; Brlič iz Hrvatske, težko ranjen; isto Sumajsteršič iz Zagreba in Trusnovič iz Zagrada pri Gorici. Z drugimi ne vem, kaj je.

Ta imena sem napisal, da doznanajo, ako mogoče njihovi domači.

Ranjeni leže še tu: Lorenc, Malič in Tomjanovič iz Bosne.

Objemlje in poljublja Vas udani sin in prijatelj

M. Gregorovič, rojen v Draguču v Istri.

Jugoslavija.

Naša severna meja.

Ljubljanski korespondenčni urad poroča dne 19. jan. ob osmih zvečer iz uradnega vira: Na Koroškem in Štajerskem nič novega. Položaj je neizpremenjen.

Naša Alzacija-Lorena!

Priprost toda zaveden Slovenec iz štajerske nam piše: V »Jugoslaviji« nekdo priporoča Narodnemu svetu akte kmetijske družbe kranjske v dokaz številnosti Slovencev v po Italiji zasedenih pokrajinah Primorske, ker je imela kmetijska družba tam mnogo tisoč udov. Ta misel je sicer jako dobra in koristna. Pozabiti pa ne smemo na Mohorjevo družbo, ki nam z svojimi akti lahko dokaže na tisoče Slovencev ne samo v Primorju, temveč tudi v Gradcu, Dunaju in še v mnogih

»nemških« mestih in krajih. V Italiji na Benečanskem, je imela Mohorjeva družba pred tridesetimi leti še mnogo tisoč udov, ki so pa do zdaj padli na dve do tri sto. To bo dalo pri mirovni konferenci jasno sliko, za koliko je že Italija poitalijančila, poprej popolnoma slovensko Benečijo. In tako opravičeno dejstvo mora mirovna konferenca vendar uvaževati!

S starimi in novimi zapisniki Mohorjeve družbe, na mirovni konferenci lahko operiramo proti Italijanom, Nemcem in Madžarom in to s prav dobrim vspehom. Če so Italijani opravičeni, sklicevati se na svoje »neodrešence« na naših tleh, ki pa so le privandanci ali pa umetno narejeni »Italijani«, bomo imeli mi toliko večjo pravico, sklicevati se na benečanske Slovence, kateri niso nikaki privandanci, ampak pravi domorodci. Bolj ko se bodo Italijani sklicevali na svoje »neodrešence« na naših slovenskih tleh, bolj se moramo mi upirati na benečanske Slovence. Italijani naj storijo, kar hočejo: ali stopijo nazaj za staro granico in izpraznijo naše ozemlje, ali pa bodo nam odstopili čez več let, ne samo ozemlje do Soče, temveč tudi Benečijo, ne glede na to, če bo že tista takrat popolnoma poitalijančena ali ne. In to bo takrat naša Alzacija-Lorena!

Pogajanja v Gradcu. — Ameriška misija določi začasno mejo.

Gradec, 19. januarja. (Lj. k. urad) Uradno poroča dunajski korespondenčni urad: Kakor se je že javilo, so se 16. t. m. pri graški deželni vladi pod predsedstvom deželnega glavarja dr. pl. Kaana začela pogajanja o mejnem vprašanju na Koroškem. Pogajanj se udeležujejo zastopniki dunajske in koroške vlade z ene, in jugoslovanske z druge strani. Ker se pri pogajanjih, h katerim sta kot zastopnika ameriške študijske misije profesorja Coolidgea prišla polkovnik Shorman Miles in poročnik King, ni dalo doseči popolno sporazumljenje in se je zato bilo bati, da se pogajanja razdero in zopet začno sovražnosti, je polkovnik Miles s pridržkom, da njegov korak odobri njegova višja oblast, stavil predlog, da naj bi imenovana člana ameriške misije na podstavi osebnega poizvedovanja na licu mesta, brez prejudica za končnoveljavno uredbo, ki jo določa mirovna pogodba, začrtala upravno mejo. Obstoječe premirje naj bi brezpogojno obveljalo. — Ta predlog sta obe stranki pozdravili in z veseljem sprejeli. Pogajanja so se danes pozno popoldne zaključila. Zastopnik nemško-avstrijskega vnanjega urada konzul pl. Hoffinger kakor tudi koroški in jugoslovanski zastopniki so deželnemu glavarju dr. pl. Kaanu izrekli toplo zahvalo za nepristransko in v spravnem duhu izvajano vodstvo pogajanj, ameriškim častnikom pa za smotreni nastop v zmislu mirne poravnave. Polkovnik Miles se je zahvalil za zaupanje, ki je ne sprejema za svojo osebo, marveč za ameriško državo, katero zastopa, ter je izjavil, da se bo

ferja, je vzel iz telovnikovega žepa svetel zlatnik, spustil mu ga v roko ter ga odslovil s komaj vidnim mahljajem orokovičenih prstov. Preden je utegnil sluga pokazati garažo, je zdrčal avtomobil naprej, goltaje noč v slepeča stožca svojih žarkometov.

Gost se je ta čas zapisal; vratar, ki je ošinil dolgo ime z očmi, je sključil hrbet v poklonu, polnem babjeverne spoštljivosti.

Avtomobil pa se je ustavil pred mestom na samotnem kosu ceste; šofer je počenil k zadku, popravil nekaj, žvižgnil kakor v znak zadovoljstva, sédel nazaj ter spustil motor iznova. Kdor bi bil posvetil za njim, bi bil nemara opazil, da ima drugo številko. Razjarjena masa voza je vrtinčasto cepetaje udarila v daljo, štejoč kantone s svojimi kovinskimi stoki; še blisk na ovinku, in mleko mesečine je teklo po cesti kakor prej.

II.

Naš veliki humanist profesor Peter Pohl, ki objokuje med skromnim zidovjem tukajšnje gimnazije obete svojih globokoumnih razprav »O akuzativu cum infinitivo pri Salustu« in »Vergilijevi rabi pomožnika esse«, je krenil drugi dan ob desetih iz šole na važno pot. Že snoči pri vinu ga je srbel jezik, da bi pobaral Smučiklasu, kaj misli o njiju starem načrtu, zapečatiti prijateljstvo z ožjo rodbinsko vezjo; toda v navzočnosti kolegov Bilbana in Šepetalja mu srmežljivost ni dala govoriti. Skrbelo ga je, ker doktor zadnji dve leti ni več omenjal te stvari, čeprav je bila Vida Pohlina s petdesetimi tisočaki tetine

dediščine in materine dote nevesta, ki je nihče ne bi štel v sramoto mlademu Smučiklasu. Odlika take zveze je zdavnaj mamila učenjaka: čim bolj prevzetno je igral v domačem krogu središče sveta, tem slastnejše se je gredo zunaj njegovo častihlepje v naklonjenosti višjih vrhuncev mestne družbe; Pohl, ki je slutil v ponižnem zasluževanju človeške milosti najgloblji zmisel življenja, je častil v Smučiklasu imenitnika, oplajajoče sonce, ki je dajalo njegovemu bitju šele pravi pomen, njegovi prikazni obrise. Pohlepno profesorjevo sanjarjenje o Vidini moztivi tedaj ni bilo brez neke vrste idealizma. Nestrno si je ponavljal gredoč, da je obhajala hči predčerašnjim svoj sedemnajsti rojstni dan, ter srebalo že naprej blagodejno tišino, ki mu napolni dom po odhodu mladosti. Vida je bila rada vesela navzlic izbruhom očetove avtoritete, Pohl pa ni ljubil smeha v svojem območju. Vse to ga je snoči nagnilo, da je pohlepno vprašal odvetnika, če ga danes med deseto in enajsto ne bi motil s kratkim obiskom.

Dolgokrako jo je mahal pod akacijami Šolske ulice, srednjevelik, suh, osivel, z naočniki, šiljasto brado pod ravnokatnim nosom, trebušat in tenkonog, v prostornih črevljih na gume. Posebni namen se mu je poznal v tem, da je bil oblekel k pepitastim hlačam črn žaket na škrice, pokril se z mnogokrat osnaženim panamskim slamnikom ter zamenil pradedno srebrno uro z zlato, katero je hranil za najbolj svečane prilike. Izmed rvajih zob se mu je kadila portorika v novem papirnatem ustniku.

(Dalje.)

z vestnim in nepristranskim izvrševanjem svojega razsodniškega posla izkazal tega zaupanja vrednega. Deželni glavar dr. pl. Kaan se je v svojih sklepnih besedah zahvalil za njemu izkazano zaupanje in za podporo njegovega prizadevanja ter je izrazil nado, da bo končno doseženi sporazum pravičen utemeljenim željam težko prizkušene koroškega ljudstva.

Slovo Ivana Hribarja od Ljubljane.

Poslavljam se.

Vsled volje presvetlega vladarja poklican, da pri Česko-slovaški republiki prevzamem diplomatsko zastopstvo kraljevstva Srbov, Hrvatov in Slovencev, selim se v Prago.

V zlatej materi Pragi preživim sem leta mladega navdušenja, v njej pripravljaj sem se za čakajočo me nalogo v službi naroda. Vdno vodi me pod večer življenja zopet pot in srečen bodem, ako mi bode mogoče, posvetivši jej svoje poslednje moči, koristiti svoje velikej, sedaj ujedinjene in svobodnej domovini.

Kakor mi je svoje dni hrepenevalo srce po domačih gorah in poljanah, tako bodo tudi sedaj misli moje čisto poletavale v mili mi slovenski raj in nad vse drago mi belo Ljubljano, tirišče mojega bivšega praktičnega delovanja. Na njenam polji upam tudi najti kedaj večnega počitka.

Vsem, ki so me ohranili v blagem spominu, zlasti tistim, ki so se me še v poslednjih dneh spominjali, iskreno: Z Bogom!

V Pragi, dne 16. januarja 1919.

Ivan Hribar,

minister-poslanik Njegovega Veličanstva kralja Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Dopisi.

Iz Poljanske doline. Nekateri ljudje imajo grdo navado, da svojo kakoršno si že bode nevoljo krotijo s tem, da zabavljajo čez Jugoslavijo. Tako n. pr. se v tem odlikujejo zlasti nekatere ženske v Poljanski dolini. In veste, zakaj se jezijo in godrnjajo te lahkomišljenke? Zato, ker trenutno ni sladkorja, petroleja in drugih stvari. Po njihovem mnenju je vsemu temu kriva Jugoslavija. Namesto, da bi se poprej prepričale, kdo je v resnici vsemu temu kriv, pa kar tjavendan obrekujejo in zabavljajo čez Jugoslavijo in s tem seveda mnogo škodujejo naši mladi državi, ker povzročajo in tako razširjajo slabo mnenje. Tem zabavljajem in škodljivcem povemo enkrat za vselej, da je pomanjkanju sladkorja in sploh vseh stvari kriva v prvi vrsti bivša zapravljivka, habsburška Avstrija, ki nas je toliko časa izmzgavala, da je naši mili Jugoslaviji prepustila samo prazna skladišča. — Kot drugi krivec zlasti pomanjkanju sladkorja in soli so pa ti naši smrtni sovražniki — Nemci, ki na Dunaju in Gradcu zadržujejo in oropajo sladkor, ki ga nam pošiljajo naši zavezniki Čehi.

Drugi škodljivci našega naroda so pa veselice s plesom, ki se prirejajo v naši dolini nedeljo za nedeljo. Tako je bil v nedeljo 12. jan. v mali vasi Hotavljice seveda tudi ples in kar na dveh mestih. Fantje iz vse okolice so bili kajpada polnoštevino zastopani. Sploh so take prireditve vedno zelo dobro obiskane. In to ravno v teh resnih in skibi polnih časih. Ne vemo, ali ljudje res nimajo prav nič razsodnosti in narodne zavednosti. Poglejmo zlasti fante. Nobenega plesa ne zamudijo. Časopisi dan za dnem vzpodbujajo in pozivajo za prigrasitev v prostovoljsko legijo za branitev našega Korotana, kjer naši bratje prelivajo kri. V veliko sramoto vseh, zlasti orožja sposobnih, fantov naznanjamo, da so se iz Poljanske doline do sedaj prigrasili samo trije. Sramota za vso dolino! Še celo tisti, ki so postavno pozvani, se upirajo in menda čakajo celo oprostive. Če jih kdo nagovarja, naj se vendar eden ali drugi prigrasi, se pa odrežejo: naj tisti gre, ki se ni bil notri. Fantje naši, to ne drži, do-

movina v prvi vrsti potrebuje izvežbane in to ste vi, bivši avstrijski vojaki! Ko vas je krvnik Franc Jožef, oziroma Karol klical pod orožje, da ste se šli boriti proti svojim bratom, ste se seveda takoj odzvali; sedaj pa, ko vas kliče vaša prava domovina, se ne ganete in raje doma popivate in plešete, med tem, ko vaši bratje na Koroškem nepopisno trpe. Zganite se vendar in prigrasite se takoj k legiji prostovoljcev! Nikar ne čakajte doma Nemca, oziroma Laha.

Tem potom apeliramo tudi na vse gospodarje Poljanske doline, naj vsaj oni delujejo na to, da vstopi njih sin, brat, oziroma kdor le more, v legijo prostovoljcev, da brani domovino, ker to bo v korist vsem nam, zlasti pa posestnikom, ker v slučaju vpada Nemcev ali Lahov v naše kraje bodo največ trpeli posestniki sami.

Zatorej, vsi na noge, čas je skrajen in resen!

Zagorje. Po celi Jugoslaviji se je več ali manj pometlo z nemčurji, le pri nas se jim ni skrivil niti las. Glavni volksratovci in sudmarker, ki je vplival na merodajnih mestih, da Slovenec ni prišel do kruha, je še vedno predsednik krajnega šolskega sveta ter razobeša zdaj rdečo zdaj trobojno zastavo. Začetkom vojne pa se je prepevalo: „Heil dir im Siegeskranz“, „alle Serben müssen sterben“ itd. Hinavci pa že taki! Ni li to sramota?

V naši sredi gojimo še druge kače na prsih, to so razni štajercijanci, privrženci giftne krote in koroški hujskači, ki so med vojno javno ščuvali na zavedne Slovence ter jih nazivali izdajice, zdaj pa na tihem delujejo in rujejo proti Jugoslaviji.

Kaki nevarni elementi so taki ljudje ravno v tem kritičnem času, ko delujejo razni špijone med nami, stoji na dlani.

Posledice se že kažejo. V salonu Volksratovca so imeli Čobalovci nedavno shod. Tam so nastopali „olikani“ govorniki z „madona“ „še p...t niso upali“ itd. agitirali za republiko ter odstavljali brez zagovora razne delavce in uradnike.

Od tega časa hujskanja in terorja ni konca ne kraja.

Kdor se ne vpiše v njihovo nemčursko soc. dem. društvo, mu prete z vsemi mogočimi grožnjami. Miren človek na javni cesti ni več varen pred temi divjaki. Tako izgleda v Zagorju „Svoboda“, ki so jo oznanjali sodruzi.

Seveda kakoršen pastir take ovce. Ta hodi v vizite k madžarskemu ravnatelju, ki je obetal delavcem mesto kruha, strojne puške, da delata načrte za nadaljno delovanje.

V nekdanjem glavnem stanu vse nemčurske vojske pri Drogeniku se zbirajo še vedno republ. hujskači in sumljivi hazardni igralci, kamor zvaljajo neizkušene mlade ljudi, da jim poberejo težko zaslužene kronce.

Na vse te nerednosti opozarjamo merodajne može, danapravimo red ter pomotejto te nemčurske smeti, kajti razmere ne dopuščajo več odlašanja!

Dnevne vesti.

Zvonjenje po toči. Dr. Ivan Prijatelj in dr. Fr. Zbašnik sta objavila v „Sl. Narodu“ vsak svoj članek v katerem se hudujeta, da je bil poslan na mirovni kongres in to še kot Pašičev tajnik, dr. Trešič-Pavičič, ki je znan nasprotnik Slovencev. Dr. Prijatelj in dr. Zbašnik nista tu povedala nič novega. Toda kaj pomaga zvonjenje po toči? Dr. Trešič je danes v Parizu in vsaka rekriminacija je prepozna. S tem se le po nepotrebnem razburja javnost. Sicer pa upajmo, da je danes dr. Trešič drugega mnenja. Ako ne, bo uplivalo na našo delegacijo zelo neugodno že samo dejstvo, da sta njena člana dr. Trešič in dr. Rybař, med katerima vlada že stara animoziteta. Vsekako bi bilo za nas zelo žalostno, ako bi svoje medsebojne spore nosili celo v Pariz.

Zborovanje političnih preganjencev. Na poziv urednika g. Pustoslavca se je zbralo včeraj v Mrakovi gostilni lepo število bivših internirancev, konfinirancev, obsojencev in takih, ki

so bili sploh preganjani iz političnih razlogov. Šlo se je za vprašanje odškodnin, ki naj jo ti politični preganjani zahtevajo. Razvila se je zelo živahna debata in konečno se je sklenilo, da se postavijo sledeča načela ter priporoči, da se tovariši-somučeniki pri stavljenju odškodninskih zahtev ravna po njih: Za vsak dan zavora, internacije, konfinacije in sploh omejitve osebne svobode naj se zahteva 50 frankov. Za prestane muke naj se zahteva za prve tri mesece 10.000 fr., za vsakih daljnih 6 mesecev 10.000 fr. več. Ako so oboleli člani družine, naj se zahteva za stroške itd. več primerne, nepretirana pavšalna vsota. Glede drugih stroškov, škode, izgube itd. se prepušča posameznikom, da stavijo svoje zahteve primerno dejanskim razmeram. Vse zahteve pa naj se gibljejo v mejah, da se bodo mogle utemeljiti eventuelno tudi sodnijski. Uradniki, ki so bili premeščeni, naj zahtevajo dijete svojega plačilnega razreda, ako jim pa dijete ne bi bile zadoščale za preživljanje v kraju, kamor so bili iz političnih razlogov premeščeni, primerno večjo dnevno odškodnino za vsak dan svoje odsotnosti od svojega pravega službenega mesta. Konečno se je izvolil odbor, ki bo imel nalogo, zastopati interese bivših političnih preganjencev. V ta odbor so bili izvoljeni gg. Kejžar, dr. Leskovar, Munih, Pustoslavšek in Zalar. Ta odbor bo uradoval — pomnožen z nekaterimi drugimi gospodi — do vključitvi petka, 24. t. m. v tajništvo J. D. S. (Narodni dom) vsak dan od 7. do 9. ure zvečer, kjer bo strankam na razpolago pri izpolnjevanju dotičnih tiskovin in tudi za druga pojasnila.

Zemljišča za slovenske legijonarje. Poveljstvo slovenske legije bo ukrenilo potrebno, da se bo pri razdelitvi grajščin oziralo v prvi vrsti na branitelje slovenske zemlje, prostovoljce slovenske legije za Koroško.

Iskrene pozdrave vsem zavednim fantom in dekletom pošiljamo s koroške fronte slovenski fantje, slovenskega plan. polka, oddelek strojníc, četov. Hren Joško, Žužemberk; deset. Potočnik Franc, Luža; strelci Kren Martin, Valtavas; Klemenčič Vinko, Kovor; Novak Jože, Dolenjavas; Rdmelič Jožef, Dolenje; Pevec Jože, Opčine; Vavpotič Franc, Paloviče; Livk Alojz, Malkovec; Žular Rudolf, Žalna; Bric Ivan, Ljubljana; Pečan Lovrenc, Polhovgradec; Čern Tomaž, Ribno; Petelin Matija, Goričica; Pole Valentin, Krnica; Skubic Anton, Polica; Jesenovc Francelj, Št. Jošt. Godi ne nam prav dobro. Vabimo vse fante, da nam pridejo v kratkem na pomoč, da nam osvobodimo našo Jugoslavijo.

Počasi gre! Včeraj so prignali orožniki z Dolenjskega v Ljubljano mnogo dezertorjev, ki se niso odzvali mobilizacijskemu pozivu. Nekateri so bili kar v domači obleki, v samih srajcah in hlačah. To je edino primerna pot proti ljudem, ki so prej hiteli okinčani s šopki in sviranjem harmonik v nemško-habsburško klavnico, dočim se sedaj ne odzovejo pozivu svoje prave domovine.

Preskrba civilnega prebivalstva in vojaštva z mesom. Odkar se je izdala od Narodne vlade SHS, oddelka za kmetijstvo odredba, da je nakup in prodaja plemenske živine prost, se je pričela ta odredba na vse mogoče načine zlorabljati. Posestniki in prekupci so se postavili na stališče, da ni v deželi nobene klavne živine več, temveč da je samo plemenska. Kot plemensko živino so potem različni prekupčevalci nakupovali in kupujejo živino poljubne kvalitete ter jo spravljajo čez mejo na Hrvaško, Nemško Štajersko, zlasti pa na od Italijanov zasedene kraje, odkoder je šla ta živina dalje v laške pokrajine ter se je porabila za meso. Izvozilo se je iz dežele na ta način najlepše pitane vole. Od časa, ko se je izdala od poverjenišva za kmetijstvo omenjena odredba računimo, da se je izvozilo preko mej okrog 5000 glav goveje živine, ki se je plačala za višjo ceno kot pa pri nas. Škodo od tega bodo imeli v prvi vrsti kmetje, ker se je spravilo iz dežele veliko delavnih volov in ker bodo

morali v svrhu najnujnejše preskrbe z mesom dajati za zakol v prihodnje res plemensko živino. Vsled informacij, ki jih imamo v rokah lahko trdimo, da pride v najkrajšem času do tega, ko bomo stradali mesa. Ko pride spomlad ne bo mesa in kolikor ga bo, bo jako drago. To je najlepši odgovor tistim, ki propagirajo pristo kupčijo z živino. — Več konzumentov.

Nečuvane cene. Častnik jugoslovanske legije, ki hoče služiti domovini, je naročil, ker se zahteva nošč po srbskem vzorcu, v trgovini Magdič srbsko čepico. Čujte in strmite, koliko ga je stala! Nič več, nič manj, kakor 65 kron brez rozete. Čisto navadno blago iz koprive. Da nas naši trgovci tako odirajo, je neverjetno. Mogoče so cene raditega tako visoke, ker smo primorani si to nabaviti in ker naša intendantca nima več takih stvari. Mogoče bi bilo dobro, ako bi se taki navijalci cen poslali za poskušnjo tudi na koroško fronto, da bi si v dežju in snegu malo ohladili predebele možničke. Če so pod staro Avtrijo lahko nemoteno delali na ta način, bi pa sedaj, ko je položaj ves drugačen tudi lahko malo bolj človeško delali in ne po starem kopitu odirali moštva in častnike, kateri hočejo le domovini koristiti.

Pri žigosanju bankovcev naj občinstvo samo na to pazi, da dobi vsak bankovec za deset kron ali več poleg štampilje tudi številko zapisnika. Zgodilo se je pri par komisijah izpočetka, da so pri manjših množinah bankovcev (brez pismene prijave) pozabile na bankovce pripisati tudi številko. Ljudje, ki ne stanujejo v Ljubljani, morajo iti le k svojim županstvom žigosati, ne v mesto.

Na trgovski šoli v Celju se poučuje slovenščina samo za učence druge narodnosti. Če res že ni mogoče upeljati slovenskega učnega jezika, naj se upelje slovenščina vsaj kot učni predmet!

Begunec, doma na Trati pri Glinjah na Koroškem, ki sem po upadu podivjanih švabskih tolp v Borovlje zapustil svoj rojstni kraj, najludneje prosim vse begunce doma iz Borovlj in okolice, da mi blagovolijo sporočiti o usodi mojih starišev in sorodnikov, ker še do danes nimam od doma nobenega poročila in živim v vednem vznemirjenju. Za vsa tozadevna poročila bom jako hvaležen. Moj naslov: Janko Ravnik, tč. pri bratu dr. Ravniku, Sodnijska ulica št. 17, Maribor.

Sprejemanje strank. Stranke se sprejemajo pri Vojnem dopolnilnem poveljstvu Ljubljana samo od 8. do 11. ure dopoldne. — Vojno dopolnilno poveljstvo Ljubljana.

Bataljon postopačev. Vrnili sem se s koroške fronte. Prijatelji so me opozorili, naj grem pogledat pred pošto cvet ljubljanske mladine. Videl sem in spomnil se Homerja, ki je nazval take „junake“ z lepim nadevkom „pardenopipa“.

Zamenjava nemških „lei“. Bankovcev, ki jih je izdala Banca Generala Romona, takozvanih „nemških lei“ avstro-ogrška banka ne zamenjava, pač pa jih zamenja „deutsch-oesterreichisches Staatsamt für Heereswesen Abt. 15“ na Dunaju.

Društven shod Zveze jugoslovanskih železničarjev,

ki se je vršil 18. jan. v Mestnem domu, je bil jako živahen.

Predsednik tov. Deržič poroča, da se je predsedstvo Zveze takoj po razglasitvi naredbe št. 248 glede osemurnega delavnika zglasilo pri poverjeniku, ali so vključene v to naredbo tudi železnice. Zveza je že prej zahtevala osemurni delavnik za železnice, a naredba je nejasna, se ne razvidi, ali velja tudi za železnice. Zahtevali smo odločno, naj se raztegne tudi na železnice in to jasno pove.

Vspreh tega posredovanja je ta, da je vlada sklenila naredbo, s katero se 20. t. m. vpelje osemurni delavnik na železnicah za vse delavske skupine, a pri ostalih kategorijah naj uprave pripravijo primerne predloge.

Člani Zveze naj se prepričani, da bo predsedstvo osrednjega odbora ščitilo koristi svojih članov jugoslov. želez., potrudili se bomo doseči vse ngodnosti, toda hipoma vse ne bo šlo, ker ni mogoče naenkrat dobiti izurjenih nastavljenecv. Ne moremo postaviti na razna službena mesta neizkušanih novincev, a naprtiti jim vso odgovornost.

Nam se gre za strokovno izobrazbo, za boljše družabno stališče tovarišev-železničarjev, a kot dobri Slovenci Jugoslovani moramo pa tudi delati za našo zlato, samostojno Jugoslavijo.

Svarimo Vas pred strankarsko gonjo, ki nima drugega namena, kot škodovati naši mladi državi Jugoslaviji, saj ta jim je ravno na poti tem nemškim slugam, prvovrstnim patriotom in denuncijantom slov. tovarišev tekem vojne.

Nato govori tovariš Rupnik, ki je s svojimi izvajanci žel obilo pritrjevanja. Pravi, da se žal širi boljše-živem tudi pri nas, a razširjevalci so ravno oni socijalni demokrati, ki hujskajo slovenskega delavca proti mladi državi. Pri nas nemčurji pod rudečo zastavo in z rudečo kokardo, a na Hrvatskem pa madžaroni jadrajo pod rudečo zastavo. Vsi ti sovražniki naše mlade Jugoslavije so si oblekli rudeči republikanski plašč, hujskajo tovariša proti tovarišu. Ti hujskaci so med vojno se hlinili vojnim bogovom, denuncirali so nas slovenske železničarje, a sedaj rovarijo proti jugoslovanski državi. Pomesti moramo take škodljivce, med nami ni mesta za one, ki so nas prej zaničevali, so prej znali le nemški. Bojevali smo se vedno proti plačancem iz Dunaja, proti onim socijalnim demokratom, kateri se sedaj sami med seboj pobijajo v Berlinu, se pehajo za korita in osebne koristi. Izbojevali smo si samostojno državo.

Dunaj ne bi nikoli več poveljeval po svojih demokratih pri nas, konec je glorijske ne jugoslovanske pač pa rudeče.

K besedi se še oglasi tovariš Čadež, kateri zahteva od „Zveze“, naj posreduje, da dobimo samostojno obratno ravnateljstvo južne železnice v Ljubljani, sicer nam bo ravnateljstvo na Dunaju zopet nastavljal svoje nemškutarčke - varovančke. Priporoča vsem tovarišem okleniti se svoje jugoslovanske „Zveze“.

Tovariš Deržič pojasni, da je „Zveza“ že nastopila s to zadevo, o kateri se bo najbrže že prihodnji teden obravnavalo. Priporoča še enkrat vsem članom, zaupati „Zvezi“, varovati stanovsko disciplino, sebi in naši mladi državi v korist.

Zadnje vesti.

Proti boljšeizmu na Hrvatskem.

Zagreb, 19. januarja. (Izv. por.) Železniška uprava razglasa, da bo uvedla zelo strogo kontrolo po vlakih in z vsemi sredstvi nastopila proti nerednostim, ki so zdaj na mnogih progah na dnevnem redu. Železniško o-sobje poroča, da se potujoče občinstvo ne drži predpisov, da se vozi brez vozniških listov in v višjih razredih, kakor pa bi se smelo. Železniška uprava je izposlovala dovoljenje, da sme rabiti orožništvo in vojaštvo, da napravi red.

Ustava Jugoslavije. — Srbske ustavnne svobodščine se razširijo na vso kraljevino SHS.

Belgrad, 19. januarja. (Izv. por.) Ministrski svet je sklenil že pred Božičem, da se razširijo določila srbske ustave na celo ozemlje kraljevine SHS. Določena je komisija, obstoječa iz treh članov: dr. Kramerja, Tričkoviča in dr. Korača. Načrt te komisije je ministrski svet že odobril in bo že prihodnje dni proklamirana začasna ustava Jugoslavije. Ta začasna ustava ne obsega samo določb o političnih in državnih pravicah ampak tudi načelne odredbe glede provizorične organizacije kraljevine SHS. Posebne določbe obsega tudi glede narodnega predstavništva in samouprave, nadalje

garantira tudi neodvisnost sodnikov. Dosedanja srbska institucija državnega sveta kot vrhovnega in upravnega državnega sodišča je pridržana. Število članov državnega sveta se poveča od 15 na 30 in število članov glavne kontrole od 5 na 14. V obe instituciji bodo poklicani priznani veščaki iz novih jugoslovanskih pokrajin. Državno Vcće se bo zaenkrat držalo poslovnik srbske skupščine, toda že v prvih sejah si bo izdelalo svoj lastni poslovnik.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Anton Pesek.

Tiska „Zvezna tiskarna“ v Ljubljani.

Karbid od 100 kg naprej, v železno-pločevinastih zabojih, v vsaki množini, razpošilja točno proti predplačilu „Tvorinica za dušik (d. dr.) v Rušah pri Mariboru“. — Nadaljna pojasnila so pri omenjeni tvornici na razpolago. 10—1

Fini sukanec po 400 in 1000 vatlov na lesenih špulah priporoča tvrdka Osvald Dobeic, Ljubljana, Martinova cesta 15. 10—1

Pisalni stroji raznih sistemov na prodaj. Marije Terezije cesta št. 6 pritičje, od 11.—12. ure dopoldan in od 3.—4. ure popoldan.

Gospodična se sprejme na hrano. Istotam je skladišče za oddati. Naslov se poižve v upravnistvu lista.

Vinske sode transportne in hranne, kupim. Ponudbe z navedbo kakovosti, velikosti sodov in cene na upravnistvo pod „Vinski sodi“.

34 leten mož, oženjen in trezen, tačas službe kot: bančni sluga, skladiščnik ali inkasant pri kakem večjem podjetju. Prevzame tudi zalogo pohištva. Zmožen je slovensčine in nemščine v govoru in pisavi, ter nekoliko laščine. Prijazne ponudbe pod „Poštenost“ 32 na upravnistvo. 225 3—1

„Narodna knjižnica“.

Snopič 1.

Valentina Vodnika
izbrani spisi.

Cena 1 K, po pošti 1 K 20 vin.

Natisnila in založila

Zvezna tiskarna v Ljubljani.

Proslavimo spomin Valentina

Vodnika s tem, da ga spoznamo!

Naročite takoj!

Sveže baterije

ima v zalogi 223 3—2

F. K. KAISER, puškar
Šelenburgova ulica 6.

Razglas.

V nedeljo, dne 26. t. m., ob 2. uri popoldne

se bo prodajalo potom javne prostovoljne dražbe na licu mesta poleg pivovarne in orožniške postaje na Vrhniki

posestvo,

obstoječe iz velike, močno zidane stavbe, katera je zelo primerna za ureditev kakršnekoli trgovine, gostilne, večje obrti ali podjetja.

Za poslopijem prostorno dvorišče in krasen sadni vrt, ob vrtu teče Ljubljana. Vodovod v hiši, tudi električna razsvetljava bo na razpolago. Poleg tega parcela 4 njive posejane s pšenico v izmeri cca 4000 m². Cenjeno v skupnem K 70.000, prodaja se tudi na željo kupcev njive posebej.

Resni kupci se vljudno vabijo na lice mesta. 206 8—3

Vizitnice lične in po nizkih cenah priporoča **Zvezna tiskarna**

v Ljubljani, Stari trg št. 19.

Potrti globoki žalosti naznanjajo podpisani tužno vest, da je njih iskrenoljubljeni, nepozabni soprog, oziroma oče, stari oče, tast, zet, brat, stric in svak, gospod

TEODOR LUCKMANN

zasebnik

dne 18. prosinca 1919 po daljši boleznir mirno in boguvdano preminul.

Pogreb dragega pokojnika bo v ponedeljek, dne 20. t. m. ob 4. popoldne iz hiše žalosti Franca Jožeta cesta št. 9 na pokopališče k Sv. Krištofu, kjer se položi v rodbinsko grobnico k večnemu počitku.

Blagemu pokojniku bodi ohranjen prijazen spomin!

V Ljubljani, dne 19. prosinca 1919.

Marija Luckmann roj. Lentsche, soproga. — Dr. Teodor Luckmann, sodnik; Ing. Alfred Luckmann, stavbni komisar; Irma Luckmann; Norbert Luckmann, stud. jur., otroci. — Anton Luckmann, zasebnik, brat. — Adela Luckmann roj. Rak, Luisa Luckmann, roj. Mallner, Melanija Luckmann roj. Macovitz, Ninka Luckmann roj. Galle, svakinje. — Marija Lentsche roj. pl. Tschabusehnigg, tašča. — Elza Luckmann roj. pi. Elsner, sinaha. — Vsi nečaki, nečakinje in vnuki.

Premogokop

in 24 oralov zemljišča je v bližini Celja

takoj na prodaj.

Preračunjeno je najmanj 800 tisoč ton črnega premoga. Najboljše naložen denar. Proda se samo Jugoslovonom. Poizvedbe pod naslovom „Premogokop“, pošta Rimske toplice. 220 5—2

Otvoritev krojaške delavnice.

Naznanjam p. n. občinstvu, da sem otvoril

v Spodnji Šiški, Celovška cesta št. 22

delavnico za moške in ženske obleke.

Izdelovalci moških in ženskih oblek so prvovrstne delavne moči pod nadzorstvom izbornega krojitelja, ki je bil že po vseh večjih mestih na Francoskem in v Belgiji z uspehom zaposlen.

Možno mi bode vsled tega najizbranejše naročnike za zmerno ceno v polno zadovoljstvo postreči in prevzamem vso garancijo za strogo po meri napravljena dela.

Upam, da me bo slavno občinstvo pri mojem mladem pričetku najizdatneje z naročili podpiralo in belježim z velespoštovanjem

2 8 2—1

Pavel Jemc, krojaški mojster.

Naročajte „Kurenta“

ki je edini slovenski in brez dvoma najboljši jugoslovanski satirično-humoristični list. Prinaša humoreske naših najboljših pisateljev ter je bogato opremljen z risbami in karikaturami prvovrstnih slovenskih umetnikov. „Kurent“ izhaja dvakrat na mesec ter stane za celo leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K.

Naroča se v upravnistvu „Kurenta“, v Ljubljani, Marijin trg št. 8.